

# تغییر و تحول نظام آموزشی کشور با جریان سازی سیستم اتوماسیون اداری آموزش و پرورش

سیستم اتوماسیون اداری آموزش و پرورش در حال جریان سازی و اثرگذاری بی نظیری در حوزه آموزشی کشور است که با پروژه هوشمندسازی مدارس، وارد مرحله جدیدی شده است.

ایجاد مکانیزاسیون اداری در آموزش و پرورش و تسری آن به دورترین مراکز کشور را می توان زمینه ساز تغییر رویه نظام آموزشی کشور از سنتی ترین روش ها و ابزارهای دستی و آموزشی به روش های پیشرفته و فناورانه دانست. امروز در حالی که بکارگیری سیستم های نرم افزاری و سخت افزاری برای آموزش در مقاطع مختلف تحصیلی در دنیا شتاب و تنوع قابل توجهی یافته است، در ایران نیز علاوه بر گسترش اتوماسیون اداری در وزارتخانه آموزش و پرورش و کلیه مراکز آن در سراسر کشور، پروژه هوشمندسازی نیز به سرعت در دستور کار گرفته است تا قدمهایی جدی برای توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه آموزش کشور برداشته شود.

# اتوماسیون اداری آموزش و پرورش و هوشمندسازی

## مدارس

بسیاری از کارشناسان و تصمیم‌سازان حوزه آموزشی بر این باورند که ورود فناوری‌های اطلاعاتی به تنهایی، تحولی ایجاد نخواهند کرد و اثرگذاری آنها جز با تغییر رویه‌های سنتی آموزشی به سوی هوشمندسازی، قابل مشاهده نخواهد بود. هوشمندسازی مدارس و زمینه‌سازی برای اثربخشی مکانیزاسیون حوزه آموزش و پرورش کشور به طور همزمان در تهران و سایر استان‌های کشور آغاز شده و دستاوردهای خوبی نیز به همراه داشته است. مثلاً بنابر اعلام مسئول طرح هوشمندسازی مدارس در تهران، علی‌رغم عدم تخصیص بودجه در سال گذشته تعداد مدارس هوشمند، رشد داشته به طوری که از ۳۹۲۱ مدرسه شهر تهران ۱۱۵۲ مدرسه هوشمندسازی شده‌اند.

مدرسه هوشمند مدرسه‌ای است که علاوه بر استفاده از امکانات فیزیکی مدرسه و برنامه‌هایی مانند سایر مدارس تلاش دارد تا با تجهیز به امکانات رایانه‌ای و فناوری‌های مربوطه کنترل و مدیریت خود را بر این اساس مبتنی کند. محتوای اکثر دوس را الکترونیکی کرده و ارزشیابی و نظارت سیستم را هوشمند کند. این سیستم امکانی را فراهم می‌آورد تا دانش‌آموزان، اولیا و معلمان و کادر مدرسه در تعامل همیشگی و پویا برنامه خود را به پیش ببرند.

امکان اطلاع‌رسانی صوتی و تصویری، ارتباط با مربیان، ارائه انتقادات و پیشنهادات، پرسش و پاسخ و سایر موارد ضروری از جمله کارکردهای مدارس هوشمند است. در این مدارس دانش‌آموزان با داشتن یک کامپیوتر در منزل همیشه با سیستم مدرسه خود

در ارتباطند؛ بنابراین می‌توان گفت مدارس هوشمند، هیچ‌وقت تعطیلی نخواهند داشت.

## اتوماسیون اداری و بهره‌وری آموزشی در کشور

پیاده‌سازی سیستم اتوماسیون اداری در حوزه آموزشی کشور، امری تازه و رو به رشد است که ارائه تحقیقات و راهکارهای سازنده برای تعیین زیرساخت‌های موثر و موفق آن، بسیار مفید است و مطمئناً برای بسیاری از سازمان‌های بزرگ دیگر نیز، کاربرد داشته و می‌تواند به الگویی قابل اجرا و پیاده‌سازی تبدیل شود. برای دستیابی به چنین الگویی توجه به روندهای طی شده و پتانسیل‌های موجود در حوزه‌های مختلف ساختارهای اداری و منابع انسانی در زمینه بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات بسیار ضروری است.

آمارهای منتشر شده در سال 96 از انجام و تبادل ۱۲۱ میلیون مکاتبات درونی و برونی سازمان‌های دولتی، خبر می‌دهند. جالب‌تر اینکه در این آمار، سهم نرم‌افزار مکاتبات و انجام الکترونیکی آنها ۷۰ درصد و 30 درصد مابقی نیز سهم مکاتبات اداری کاغذی، عنوان شده است. مقایسه این ارقام با آمارهای گذشته نشان می‌دهد موازنه مکاتبات هر دو بخش جابجا شده‌اند؛ بطوریکه سال 1391 سهم مکاتبات کاغذی ۷۰ و سهم مکاتبات اتوماتیک 30 درصد بوده است. تحلیل این اعداد نشان می‌دهد وضعیت مکاتبات الکترونیکی در استانداری‌ها به مراتب مطلوب‌تر از دیگر سازمان‌ها و وزارتخانه‌های دولتی است.

وزارت آموزش و پرورش به عنوان بزرگترین وزارتخانه از نظر کمیت مراکز در حوزه مکانیزاسیون مکاتبات اداری جایگاه مطلوبی دارد. انجام امور معلمان و دانش‌آموزان به صورت اتوماتیک و مکانیزه، هدف نهایی اتوماسیون اداری آموزش و پرورش است که

برای تحقق آن، گام‌های خوبی برداشته شده است. در آخرین اقدام شهریور ماه امسال معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش از سامانه حساب یکپارچه مدارس رونمایی کرد.

## شفاف‌سازی فعالیت مالی مدارس و اتوماسیون اداری

در این مراسم، به‌طور هم‌زمان و با استفاده از ویدئو کنفرانس از 85 هزار سامانه حساب یکپارچه مدارس سراسر کشور رونمایی شد تا شفاف‌سازی فعالیت مالی مدارس اعم از کلیه دریافت‌ها و همچنین هزینه‌ها تحت پوشش مکانیزه قرار بگیرند. به گفته مسئولین وزارت آموزش و پرورش، اخذ هزینه‌های جانبی توسط مدیران مدارس برخی اوقات باعث نارضایتی والدین می‌شد؛ بنابراین سامانه‌ای را برای ساماندهی وضعیت مالی مدارس ایجاد شده که از این پس، همه فعالیت‌های مالی مدارس حتی جزییات کلاس‌های فوق‌برنامه همراه با هزینه‌ها و شرایط برگزاری باید در این سیستم ثبت شوند.

راه‌اندازی این سامانه نمونه‌ای کوچک از ظرفیت بکر حوزه آموزشی کشور برای استفاده از ابزارهای فناورانه و نرم‌افزاری است. این امر نشان می‌دهد حوزه آموزش و پرورش فارغ از امور معلمان و دانش‌آموزان، پتانسیل زیادی برای ارائه انواع خدمات و سرویس‌ها در زمینه تحقق میز خدمت الکترونیک، ارائه سرویس‌های آموزشی، اطلاع‌رسانی و شفاف‌سازی امور و ... را داراست.